

In de tiendelige serie De Babyspecialist haken we in op alle facetten die komen kijken bij het werken met de allerkleinsten in de kinderopvang. Aflevering 6: de vaardigheid 'baby's begeleiden in interacties.'

TEKST WEIJA STEFFENS FOTO FOTOLIA

SERIE

DE BABYSPECIALIST

Contact leggen **MET ELKAAR**

Vlak na de geboorte zijn baby's al in staat tot interactie. Het is een belangrijke manier voor ze om te communiceren. Ze kijken je aan, voelen je handen als je met ze knuffelt, horen je stem als je voorleest of een liedje zingt. Van al die interactie groeit het sociale brein van een baby enorm.

In de buurt zijn

Een baby is zich natuurlijk niet bewust van zijn manier van communiceren, maar onbewust doet hij van alles: hij lacht, brabbelt, huult en volgt je met zijn ogen. Daarom is het voor jou zo belangrijk om altijd in de buurt van de kinderen te zijn. Lichaamscontact is belangrijk, maar ook oogcontact en praten. En hoe meer van dat alles, hoe beter. Ga in op alles wat je bij een baby ziet, hoort en ervaart. Een kindje moet het gevoel krijgen dat hij er mag zijn, dat zijn behoeftes ertoe doen en bevredigd worden. Zo kunnen de hersenen zich goed ontwikkelen.

Waardevolle leermomenten

Ook tussen baby's onderling is er al op jonge leeftijd interactie. Alleen is dat nog niet doelbewust. Liggen meerdere baby's in de (grond)box dan zijn ze zich bewust van elkaar: ze voelen, horen en zien elkaar. En laten - hoe klein ze ook zijn - sociaal gedrag zien, weet coach en pedagoog Annemiek Waage. 'Baby's leggen contact, reageren op elkaars gezicht, raken elkaar aan of houden elkaars handje vast. Al die ervaringen, zintuigelijke prikkels, zijn voor baby's waardevolle leermomentjes. Ze slaan het op in hun hersenen: het is als het ware het fundament om zich uiteindelijk te ontwikkelen tot een sociaal, communicatief kind. Daarom moet je jonge baby's niet isoleren van de groep, maar ze betrekken en ervoor zorgen dat je emotioneel en fysiek aanwezig bent.'

TIPS VAN ANNEMIEK:

- Wees nabij, observeer wat er gebeurt, benoem je waarnemingen.
- Kies voor een grondbox of speelkleed op de groep: zo hebben de baby's veel beweegruimte en is de kans groter op contact met anderen.
- Zorg voor een goede balans tussen rust en het aanbieden van activiteiten.
- Focus in je feedback op wat lukt en niet op wat verkeerd gaat. Probeer daarbij woorden als 'nee' en 'niet' te vermijden;
- Speelgoed delen is voor dreumesen nog heel lastig. Zorg er dan ook voor dat je genoeg van hetzelfde hebt, en niet van alles een beetje.
- Merk positieve interacties op tussen kinderen en complimenteer ze.

Beweegruimte

Een grondbox of een speelkleed is ideaal volgens Annemiek: 'Een grondbox biedt kleintjes veel beweegruimte en de kans dat ze contact leggen met elkaar is groter. Een kind krijgt zo de mogelijkheid de wereld om zich heen te ontdekken. En door altijd in de buurt te zijn, kun je veel meer opmerken, benoemen en sneller en op de juiste manier reageren op wat je ziet gebeuren. En dus makkelijker inspelen op gebeurtenissen en behoeftes van een kind. Zie je dat een baby iets probeert te doen, dan kun je hem een complimentje geven. Of als een kleintje een ander - per ongeluk - in zijn gezicht tikt, dan kun je dit meteen op een positieve manier benoemen: 'Voorzichtig, anders doe je Floris pijn.' Of je legt de baby's een stukje verder uit elkaar.'

Rust

Knuffelen, aanraken en spelen is natuurlijk leerzaam en gezellig, maar houd wel in de gaten of een baby'tje moe wordt of overprikkeld raakt. Het is voor de ontwikkeling van een kind ook belangrijk om af en toe met rust te worden gelaten en de ruimte te krijgen, merkt Annemiek op. 'Breng een baby dus op tijd naar bed of zorg ervoor dat een kind genoeg op zijn eigen manier spanning kwijt kan. Laten rusten en rust geven is een must. Je hoeft baby's absoluut niet constant te vermaken.'

Aansturing

Dreumesen zijn al een stuk verder in hun ontwikkeling. Ze proberen van alles uit en ontdekken volop de wereld om zich heen. Daarom hebben ze al iets meer sturing nodig, geeft Annemiek aan. 'Maar houd je verwachtingen laag! Het is vooral belangrijk dat je zelf de juiste omstandigheden creëert en kansen biedt om interactie te bevorderen. Denk aan samen spelen, oefenen met elkaar om te gaan, aardig voor de ander te zijn. Een leus als 'samen spelen, samen delen' is voor dreumesen echt nog te abstract, dat begrijpen en kunnen ze niet. En ruzietjes ontstaan juist vaak doordat kinderen met hetzelfde speelgoed willen spelen. Zorg er dan ook voor dat je meer hebt van hetzelfde en niet van alles een beetje.'

Meer zelfvertrouwen

Tijdens het spelen leer je de kinderen vooral aan wat gewenst gedrag is. Je bent in de buurt, merkt dingen op, maar grijpt niet constant in. Is er een opstootje, maken kinderen ruzie of doen ze elkaar pijn? Dan grijp je uiteraard wel direct in. Je kunt daarbij het beste de situatie en de gevoelens van de betrokken kinderen benoemen. Dan voelt iedereen zich gezien. 'En dat heeft weer invloed op hun sociaal-emotionele ontwikkeling en levert uiteindelijk een groter inlevingsvermogen en meer zelfvertrouwen op,' aldus Annemiek. <

DIT ARTIKEL MAAKT ONDERDEEL UIT VAN DE OPLEIDING TOT **BABYSPECIALIST IN DE KINDEROPVANG**. WIL JE MEER INFORMATIE OF DEELNEMEN AAN DE OPLEIDING, NEEM DAN CONTACT OP MET DE KINDEROPVANG ACADEMIE VIA INFO@KINDEROPVANGACADEMIE.NL OF (030) 233 13 30.